

Maik Baumgärtner, Sven Becker, Jörg Diehl, Matthias Gebauer, Konstantin von Hammerstein, Frank Hornig, Ann-Katrin Müller i Fidelius Schmid
© Der Spiegel

Un cop l'any Markus Grübel ha de complir un deure pesat. El secretari d'Estat del Ministeri de Defensa respon a les preguntes rutinàries anuals del grup de Die Linke al Bundestag sobre els "successos d'extrema dreta a l'exèrcit".

Al llarg de moltes pàgines, els funcionaris de Grübel llisten amb lletra petita qualsevol incident. Número de seqüència, data de notificació, fets ocorreguts, mesures disciplinàries o penals, accés a armes, es va posar fi al període de servei abans d'hora?

L'última llista de Grübel per al Bundestag és de fa poques setmanes. El 4 d'abril el secretari d'Estat va informar de 63 "successos" ocorreguts l'any 2016. Aquí en teniu una petita mostra:

En un cas un soldat va passar per davant d'una residència per a refugiats amb una bandera imperial de guerra [usada com a símbol per l'extrema dreta] mentre feia un gest clar: amb la mà feia com si es tallés el coll. "Els sol·licitants d'asil van quedar aterrits". L'home va ser acomiadat de l'exèrcit anticipadament.

Un altre soldat va penjar a WhatsApp la imatge d'un jove de color: "Aquest és Matubo, cada dia ha de caminar tres hores per anar a escola. Fes un donatiu de cinc euros i comprarem un fuet per garantir que aquest negre gandul hi arribi en vuit minuts". El soldat va haver de pagar una multa disciplinària de 500 euros i es va posar fi al seu període de servei abans de temps.

Encara un altre va carregar al seu compte la fotografia d'un soldat amb una metralladora en posició de tir: "El procés d'asil més ràpid d'Alemanya: denega fins a 1.400 sol·licituds en un minut!". La fiscalia de l'Estat va sobreseure un procés per falta d'indisidients.

I així segueix el llistat una pàgina rere l'altra. No ha transcendit que la superior de Grübel, la ministra de Defensa, hagi dedicat mai una gran atenció a la llista. Pot ser que això ara canviï. El pròxim informe contindrà un cas que ha sumit Ursula von der Leyen en la crisi més dura del seu mandat.

Des que el tinent Franco A. va ser detingut la setmana passada per sospites

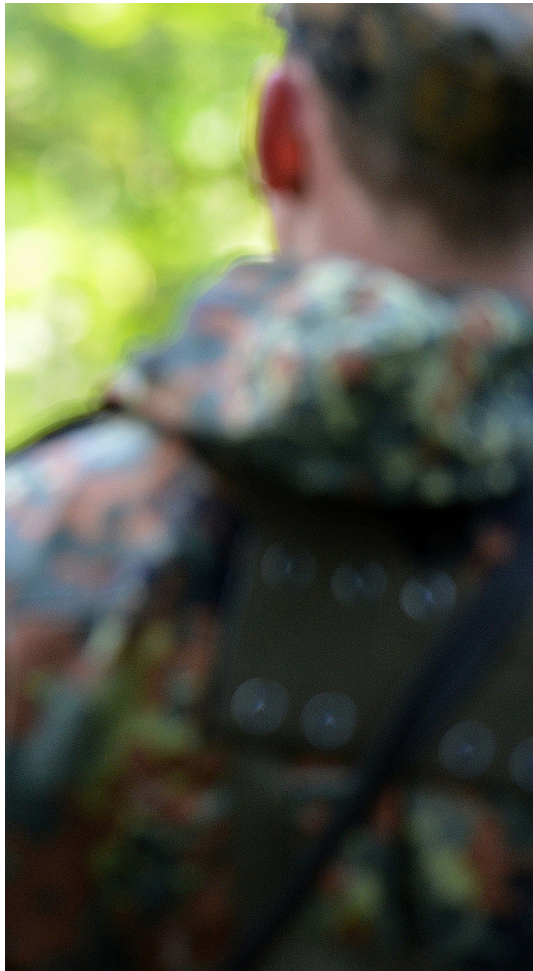
La princesa de gel

L'exèrcit alemany està d'actualitat. L'escàndol entorn d'un oficial d'extrema dreta, Franco A. —que entrava a Alemanya fingint ser un refugiat—, demostra que alguns sectors de les forces armades tenen un problema d'actitud. I també posa de manifest els punts febles de la ministra quant a la direcció: la distància entre les tropes i Ursula von der Leyen és més gran que mai.

de terrorisme, perquè portava una doble vida com a refugiat sirianà i suposadament va planejar atacs, la ministra lluita per mantenir el càrrec. I és que el cas Franco A. és el més greu, però no pas el primer,

d'un seguit de fracassos en la direcció de l'exèrcit.

I l'únic problema no és l'extremisme de dreta. Al gener es va saber que a la caserna de Pfullendorf, al land de Baden-

A l'esquerra, Ursula von der Leyen, ministra alemanya de Defensa. A sota, l'oficial de l'exèrcit Franco A., relacionat amb l'extrema dreta i recentment detingut pels afers tèrbols que l'envolten.

responsable tota la tropa. Va retreure a l'exèrcit en conjunt un "problema d'actitud". Rarament una líder s'havia distanciat amb tanta malaptesa del seu equip.

És un patró que trobem al llarg de la trajectòria política de Von der Leyen. Per protegir la pròpia carrera i accelerar els seus avenços, a l'ambiciosa política de la CDU li agrada donar les culpes a altra gent. El seu partit ja ho ha experimentat diverses vegades. Ara li ha tocat a l'exèrcit.

La tropa va reaccionar horroritzada. André Wüstner, cap de l'associació independent Bundeswehrverbands, va declarar el que molts dels seus camarades pensen però no volen dir en veu alta: ningú pot "entendre com una ministra d'alguna manera abandona la seva responsabilitat i jutja el seu equip". I afegia que això era "increïble". El vice-president de l'SPD Ralf Stegner va sentenciar: "Qui després de tres anys al càrrec es queixa d'un ampli fracàs de direcció s'està queixant d'ell mateix".

Angela Merkel va considerar necessari donar suport a la ministra assetjada. Von der Leyen té "el suport absolut de la cancellera i de tot el Govern", va fer dir Merkel al seu portaveu, Steffen Seibert. Von der Leyen, la ministra més capaç de Merkel, ha fracassat, una dona el nom de la qual apareix en primera línia quan s'especula sobre la successió de Merkel.

No sorprèn, doncs, que Merkel li confïés l'àmbit més difícil. Les estructures rovellades i el nepotisme en l'àmbit de l'armament havien portat problemes a alguns dels seus predecessors. Von der

Leyen va prometre reformar l'exèrcit de dalt a baix. Volia extirpar el mal de què patia feia temps la tropa: que les irregularitats no s'afronten sinó que es dissimulen sistemàticament.

Però justament d'això no se n'ha sortit.

Von der Leyen es veia com una modernitzadora. Volia dirigir l'exèrcit com si fos una gran empresa. La ministra fa com una directiva, es reuneix en "converses d'empresaris", li encanten les grans aparicions en conferències internacionals i va ser la primera ministra de Defensa europea que va visitar el seu nou homòleg al Pentàgon.

Però la tropa no és senzillament una empresa. Igual que l'Església catòlica, l'exèrcit és una gran organització jeràrquica, dominada per homes, en la qual els autors d'un delictes per gremialisme massa sovint són protegits pels superiors. Els escàndols de les setmanes passades mostren que els delictes només s'han aclarit a mitges i sovint el procés ha acabat en el fet que autors han rebut una segona oportunitat, mentre que s'ha humiliat les víctimes.

Amb un exèrcit així, el diàleg entre Von der Leyen i la tropa és molt complicat. L'anomenen "princesa de gel".

Von der Leyen i els seus treballadors més propers van arribar a l'exèrcit com extraterrestres. Això també hauria pogut suposar una oportunitat. Ella hauria pogut oferir als soldats de trencar els rituals de silenci i introduir una cultura de l'obertura. Però no va passar: per contra, es va interessar per la seva pròpia imatge i no per les necessitats de l'exèrcit. Després de tres anys i mig al càrrec la distància entre ministra i soldats és més gran que mai.

Després que al gener es coneguessin els casos d'assetjament de Pfullendorf, van passar gairebé tres mesos fins que el secretari d'Estat Grübel va acceptar davant la comissió de defensa del Bundestag que ara s'està fent un "primer pas per abordar la complexa gestió de les qüestions sobre la situació interna de l'exèrcit".

→

→ Allò es va llegir com una declaració de fracàs. La cúpula del Ministeri admetia que no tenia ni idea de què estava passant a les files de l'exèrcit. "És complicat registrar de manera eficaç els casos de sospites d'assetjament", va dir el secretari d'Estat amb la boca petita.

Mentrestant, s'ha ordenat l'elaboració d'una base de dades, "Situació interna de l'exèrcit", i l'inspector general Volker Wieker ha anunciat que s'establirà una nova "cultura informativa". El 24 d'abril va posar-se en marxa una nova secció de l'Estat major sobre assetjament i abusos. El Ministeri ha reconegut massa tard la força explosiva dels casos.

Durant anys Von der Leyen no ha parat atenció a les idees nazis a l'exèrcit. La ministra celebrava els seus "canvis de tendència" en actes públics curiosament escenificats; dels reductes nazis a les casernes se n'ocupava el seu secretari d'Estat, Gerd Hoofe. Ell se submergia en els expedients delicats del servei militar d'intel·ligència (MAD, en alemany).

Hoofe és fidel a la ministra des del seu període a Hannover i l'ha seguit en tots els seus càrrecs. S'interessa pels "successos especials" que hi ha guardats secretament als dossiers del MAD sobretot des d'un punt de vista: tenen material que posi en perill la seva cap? Aquesta és la tasca del secretari d'Estat. És el gos polític antitancs de la ministra.

Només les xifres ja haurien d'alarmar Hoofe. Pel que sembla, la crisi dels refugiats ha provocat que el nombre de presumptes casos d'extremisme de dreta hagi ascendit dràsticament: una pujada de 34 l'any 2015, i un any després un ascens de 118. Tres soldats van ser classificats pels serveis secrets de l'exèrcit com a clarament d'extrema dreta.

El 25 d'abril finalment van sonar les alarmes. Funcionaris del MAD van informar Hoofe per primer cop del cas de Franco A., de la seva doble identitat i de la prevista detenció. Ja era massa tard per restringir els danys.

Cada dia es van coneixent nous detalls del cas. La història de Franco A. és tan estrafolària que, posada en una novel·la negra, semblaria inversemblant.

Quan aquest tinent a començament de febrer va escriure a un antic conegut de l'exèrcit, tenia en primer lloc bones notícies. Havia acabat amb èxit la formació a l'acadèmica militar francesa de Saint-Cyr, ara era un *saint-cyrien* i, per tant, membre d'una elit destinada a l'èxit.

Però necessitava consell en una qüestió incòmoda. A començament d'any havia estat amb uns amics al "ball dels oficials" a Viena, un acte sumptuós al palau de Hofburg. Després havien anat per la ciutat, de bar en bar.

Quan havia "fet les seves necessitats en un matoll", havia trobat una cosa curiosa: una pistola. Se l'havia emportat. Però, com que anava tan begut i l'endemà al matí tenia ressaca, fins que no va ser a l'aeroport de Viena-Schwechat no havia recordat que la portava a la butxaca de la

GESTIONANT LA POLÈMICA. El secretari d'Estat del Ministeri de Defensa, Markus Grübel, ha informat el Parlament alemany dels casos d'extrema dreta al si de l'exèrcit alemany. Cada cop en són més, i controlar la situació es fa difícil. De fet, Grübel reconeix aquesta dificultat.

jaqueta. Per por dels controls de l'aeroport l'havia amagat en un lavabo.

Com que no s'ho podia treure del cap, setmanes més tard va tornar a Viena. No va trobar l'arma, però de sobte uns policies el van envoltar.

El tinent volia saber si aquella història, tal com ell l'havia presentat en una declaració escrita a les autoritats d'investigació, era acceptable.

Fa un temps, el conegut a qui Franco A. havia demanat consell encara era assessor jurídic de l'oficina de les forces armades alemanyes. Aquell home es va llegir de dalt a baix la declaració i va considerar el text del soldat una "descripció literària", "adornada i redactada amb amor pels detalls". No, va contestar al jove, els investigadors no se la creurien. I va esborrar els missatges.

Els curiosos correus electrònics pertanyen als molts detalls perturbadors amb què s'enfronten els investigadors en el cas Franco A. Com va poder passar que unes idees d'extrema dreta es mantinguessin amagades durant anys?

Tot havia començat amb aquell treball final de 196 pàgines que Franco A. va presentar el desembre del 2013 a Saint-Cyr. Aleshores l'oficial de l'exèrcit estava destacat amb altres companys alemanys a l'acadèmia d'elit francesa per formar-s'hi.

En comptes d'un treball científic, A. va elaborar un pamflet d'extrema dreta. Hi parlava d'una "barreja de races", i sobre els refugiats i els immigrants sentenciava: "En aquest cas l'objectiu és la dissolució del poble". A més a més, la influència d'estrangers havia provocat, deia, la caiguda d'antigues grans cultures. "Va començar a Egipte, va continuar a la Grècia hel·lènica, després a Roma, i ara des de fa poc temps, a Occident", escrivia Franco A.

Els avaluadors francesos no van dubtar gaire. Ja a començament de gener del 2014 van emetre la seva sentència. Van convocar Franco A. i li van comunicar que no podia defensar el seu treball en l'examen oral. Després van llegir una explicació en què certificaven que el text era racista i que no seria acceptat.

El 8 de gener el director de l'acadèmia militar, el general de divisió Antoine Windeck, va informar de "mancances greus" en el treball final. "Si fos un alumne francès, el fariem fora", suposadament va dir en una nota.

Pel costat alemany, un historiador d'un institut de recerca va investigar el treball. La seva opinió era clara: "El text no es tracta, ni per la forma ni pel contingut, d'un treball acadèmic, sinó d'una apel·lació radicalment nacional-socialista i racista", escrivia Jörg Echternkamp el 18 de gener del 2014 al superior alemany de Franco A. "M'interessaria

saber quines conseqüències tindrà", afegia l'historiador.

No en va tenir cap. Els oficials alemanys es van deixar convèncer pel seu alumne d'elit. No n'hi ha per a tant, va considerar el superior. Mesos abans havia estat estudiant convidat en una altra escola d'elit francesa —l'Institut d'Estudis Polítics de París (Sciences Po)—, va explicar Franco A. Allà havia simulat les negociacions sobre energia nuclear entre l'Iran i la comunitat internacional. I havia dut a terme una feina convincent. Potser s'havia ficat massa en el lloc de persones amb opinions abstruses. →

✚ ESCÀNDOLS A L'EXÈRCIT ELS ÚLTIMS ANYS

1995 Hamburg

El terrorista de dreta convicte Manfred Roeder rep el permís per fer una conferència a l'acadèmia militar d'Hamburg.

1997 Hammelburg

Arriba a l'opinió pública que els soldats suposadament es preparaven per una intervenció en la guerra de Bòsnia amb execucions simulades i amb jocs de tortura.

2004 Coesfeld

Es fan públics casos de tortura a la caserna de Coesfeld, entre els quals col·locació de caputxes negres, descàrregues elèctriques, puntades de peu i tortura simulada.

2004 Ahlen

Es fan públiques queixes de maltractament a reclutes.

2006 Zweibrücken

Surten a la llum maltractaments humiliants de sots-oficials acabats de nomenar.

2006 Afganistan

Fotografies de la profanació de cranis humans deixen en xoc l'opinió pública.

2007 Rendsburg

Apareix un vídeo en què un formador incita un recluta amb consignes racistes en un entrenament de tir.

2010 Mittenwald

Es fan públics rituals d'iniciació humiliants a la caserna de soldats de muntanya; a continuació, també s'informa de pràctiques semblants en altres casernes.

2010 Vaixell de vela per a l'entrenament Gorch Fock

Una cadet cau per la borda i s'ofega; la seva mort desencadena un escàndol en què

apareixen queixes de traves i agressions sexuals a bord. Les investigacions se suspensen el 2011.

2017 Pfullendorf

Uns soldats informen de rituals d'iniciació humiliants i d'agressions sexuals. La fiscalia investiga les lesions físiques, la coacció i la privació de llibertat.

2017 Bad Reichenhall

Surt a la llum que entre els soldats de muntanya es podria haver produït assetjament sexual, incitació a la xenofòbia i infraccions contra la protecció dels animals. A més, s'investiguen casos d'abusos sexuals i coaccions.

2017 Illkirch-Graffenstaden

La ministra de Defensa, Ursula von der Leyen, acusa l'exèrcit després de l'escàndol de l'oficial d'extrema dreta Franco A. de tenir un problema d'actitud i de feblesa en la direcció.

ASSENYALATS. El Ministeri alemany de Defensa, amb seu a Berlín, està regit per una sèrie de dirigents a hores d'ara qüestionats per ser incapaços de controlar els casos incòmodes que sorgeixen dins de l'exèrcit.

→ Allò va convèncer el seu cap. L'estudiant no havia infringit la llei militar —segons el superior—, en què s'exigeix que el soldat ha de “reconèixer l'ordre bàsic de llibertat i democràcia establert per la constitució i ha de vetllar pel seu compliment amb la seva conducta”.

En tot cas, es va declarar culpable d'un “incompliment del deure d'aparença” perquè havia “presentat el costat dolent d'una manera de pensar de forma negligent”. No es va iniciar un procés disciplinari formal per no perjudicar Franco A. en la carrera de soldat professional. Això sí: havia de “mostrar a partir d'ara més cura en relació amb el comportament com a oficial a les forces armades”, l'advertien els seus superiors.

Així va ser. Fins que a A. se'l va veure a Viena amb una pistola i es va saber que s'havia registrat com a refugiat siria. Ara l'advocat general de l'Estat Peter Frank ha obert diligències contra ell per “preparació d'un delictes greu que posa en perill l'Estat”. A. està detingut en presó preventiva.

Entre les pistes que segueixen els investigadors hi ha una “llista de la mort” que podria haver elaborat Maximilian T., un company del tinent. Un full de paper amb organitzacions i noms: Joachim Gauck, la política dels Verds Claudia Roth, el president del land de Turíngia, Bodo Ramelow, el Consell Central dels Jueus o activistes antifeixistes.

A més a més, va aparèixer una mena de diari amb notes d'A. sobre possibles atacs a Alemanya. S'hi troben indicis d'un atac amb explosius a Frankfurt. Persones com Claudia Roth exploten “el nostre poble, això ho ha de pagar [Claudia Roth]”. Aparentment, A. volia fer servir el seu estatus de refugiat per atacar un grup antifeixista i poder atribuir l'acció a un sol·licitant d'asil.

Els investigadors creuen que Franco A. tenia pensat dur a terme un atemptat terrorista en algun moment. “És un home bastant intel·ligent i altament perillós”, diu un dels investigadors, “es

veu a si mateix com un salvador i com el protector del poble alemany, i es creu que té una missió”.

No és clar fins on havien arribat els seus plans. No fa gaire, en un exercici de tir de la seva unitat, van trobar a faltar munició, probablement l'havia fet desaparèixer A. En un escorcoll al domicili del seu presumpte còmplice Mathias F., els investigadors sí que van trobar una cosa: més de mil bales per a pistoles d'un calibre de 9 mil·límetres, per al rifle d'assalt G36, per a una metralladora i també munició lumínica i per a la boira.

Al costat d'això van descobrir encenedors i peces de granades de mà. Majori-

tàriament, saben ara els investigadors, la munició provenia de les existències de l'exèrcit. Mathias F. va culpar el seu company Franco A. de tot. Va dir als investigadors que ell li havia donat el material.

Hi ha molts indicis que apunten que s'havia format un grup perillós al voltant del tinent. Amb Mathias F., dos companys de la caserna i un reservista de Viena, A. va intercanviar en un grup de WhatsApp 36.000 missatges. A banda de coses inofensives, els membres del grup es passaven eslògans, fotos i missatges racistes relacionats amb la Wehrmacht.

Si es corroboren aquests indicis, la fiscalia podria afegir a les investigacions

els càrrecs de formació d'associació terrorista. Potser, però, al final es demostra que es tracta d'una banda de bojos d'extrema dreta i fanàtics de la Wehrmacht.

A favor d'aquest argument hi ha la pistola d'A. que es va trobar a Viena. El model francès Unique va estar de moda després de l'entrada alemanya a França durant la Segona Guerra Mundial entre els oficials de la Wehrmacht i va ser molt apreciat pels líders de les SS. Els col·leccionistes en paguen preus alts.

El cas Franco A. també és inhabitual per a l'exèrcit alemany. Que els extremites de dreta se sentin atrets per l'exèrcit no ho és pas. "Durant anys els successos

relacionats amb l'extrema dreta a l'exèrcit han estat minimitzats", critica Christine Buchholz, portaveu de polítiques de defensa de Die Linke. La ministra de la CDU i el seu predecessor socialdemòcrata sempre havien parlat de casos individuals. "Així les possibles relacions entre individus i xarxes i organitzacions de l'extrema dreta es van trivialitzar", diu Buchholz.

A l'exèrcit la responsabilitat de tractar amb els extremites la té el MAD. Fins a quin punt els serveis secrets més petits del Govern alemany són presos seriosament es va veure el 2012, quan el Bundestag va debatre sobre la seva abolició.

Al final van sobreviure, però molts llocs de treball van ser eliminats. El nombre d'"investigadors sobre el terreny" s'havia de reduir de 450 a 280, es deia en una acta confidencial de la comissió de defensa del març del 2012.

A més a més, se'n van modificar les prioritats. El març del 2015 el cap del MAD, Christof Gramm, va informar en una sessió de la comissió de defensa que "la majoria de mesures més costoses s'han suprimit en els últims anys en l'àmbit de l'islamisme".

En els expedients del MAD actualment s'hi troben 355 casos de sospita: 58 provenen del món islamista, 17 s'atribueixen a l'"extremisme estranger"; el gruix restant, de 280 casos, són presumptes neonazis. Només els primers quatre mesos del 2017 l'autoritat va registrar 100 nous suposats extremites de dreta a l'exèrcit. Si més no l'ascens de casos durant la crisi dels refugiats hauria hagut d'alarmar la ministra.

A partir de l'estiu el servei de contraintel·ligència ja pot investigar sol·licitants, però a qui ha estat a l'exèrcit encara només l'investiga el MAD "segons les circumstàncies", és a dir: deu haver passat alguna cosa.

Els afectats, però, no han de patir perquè els imposin multes greus. Qui crida "Heil Hitler" ha de pagar només una multa de 1.200 euros. Segons dades del Ministeri de Defensa, més de la meitat dels soldats amonestats van poder quedar-se a l'exèrcit.

Historiadors com Michael Wolffsohn, ex-catedràtic a la Universitat de les Forces Armades Federals de Munic, fa anys que adverteixen que les forces armades són "un camp de proves ideal per a persones amb propensió a la violència".

L'ideari de dreta dels aprenents d'oficial de la Universitat de les Forces Armades va ser investigat en detall el 2007, abans encara de la suspensió del servei militar obligatori. De tota manera, els resultats de l'estudi van ser tan alarmants que el Ministeri de Defensa els va tenir tancats amb clau durant dos anys.

El 13% dels estudiants eren pròxims a la ideologia dretana, va constatar l'Institut de Ciències Socials de l'exèrcit. I un 38% estaven d'acord en la reivindicació que Alemanya havia de ser dirigida novament per una elit forta.

No sabem si la situació ha millorat. Probablement no. D'ençà que Von der →

→ Leyen és ministra, a penes es dóna valor a la formació política a l'exèrcit, lamenta Florian Kling, de Darmstädter Signal, una agrupació de membres de l'exèrcit "crítics", actius i retirats. "L'educació com a ciutadà, major d'edat i demòcrata, és decisiva per al futur", diu el capità i expert en ciències polítiques.

Fins a quin punt les forces armades estan allunyades d'aquest objectiu es va demostrar al gener, quan es van conèixer els casos d'abusos i assetjament de la caserna de Pfullendorf. Al centre de formació d'operacions especials tots els soldats, homes i dones, havien de practicar junts com s'introdueix un tamponament rectal o com s'ha d'escorcollar la zona genital. Una soldat va ser obligada a ballar amb una barra de *pole dance* en una sala de descans.

A partir de documents confidencials del Ministeri es desprèn l'ambient desagradable que regnava a la caserna. Sobre la subtinent suposadament es va dir: "A aquesta se l'hauria de follar com Déu mana". A més, se la va amenaçar amb violència després que ella denunciés els esdeveniments: "Abans al batalló de paracaigudistes 373 a aquesta mena de traïdors se'ls pelava de nit al soterrani".

Els superiors van dur a terme converses *in situ* i van retirar la barra de *pole dance* i les calces que hi havia penjades. Pel que sembla, però, les acusacions no es van prendre seriosament. Fins que la soldat no es va dirigir a la ministra a la tardor, no es va traslladar els oficials responsables. Al cap del comando de formació de Leipzig, un tinent general, no li va tocar el rebre fins a l'abril, quan es van tornar a conèixer noves acusacions.

Fa tres anys una oficial ja havia informat d'un clima misogin, d'ocultació i consum d'alcohol a Pfullendorf, i s'havia avisat la ministra. Un capità havia "esbroncat l'oficial amb regularitat" i l'havia "turmentada", segons va informar la dona. Un altre capità havia comandat "begut la formació de la companyia". En l'interrogatori l'havia "interrompuda constantment a crits" i un tinent coronel havia qualificat un altre interrogatori de "bajanada".

Havia exagerat, la soldat? En qualsevol cas, els oficials de més rang es van ajudar mútuament i van girar la truita. La dona, van dir, es trobava aleshores en el "terç més baix de rendiment" de la seva formació i mostrava problemes de direcció durant el combat.

EXTREMISME A L'EXÈRCIT. En moltes escoles militars alemanyes s'han trobat casos de professionals de la guerra que defensen teories polítiques supremacistes, racistes, masclistes i antidemocràtiques.

REFUGIATS. Aquest col·lectiu és un dels més criminalitzats per part dels militars alemanys assenyalats per estar relacionats amb idees extremistes.

Per contra, el suposat capità agressor era un "oficial exemplar i amb un bon rendiment". L'altre capità només "havia tingut dificultats d'articulació" durant la formació de la companyia. Pel que fa al coronel, la dona probablement s'havia sentit "subjectivament sota pressió". I l'expressió "bajanada" no era "comprovable".

Tot plegat va quedar en no res. No es va poder constatar "una discriminació sistemàtica de les dones", es diu en un informe del Ministeri de Defensa.

Actualment, el tema té prioritat per a la ministra. Com sempre, quan veu perillar el seu futur polític. Von der Leyen ha contractat el criminòleg de la Baixa Saxònia Christian Pfeiffer. El reputat científic ja ha intentat aclarir l'escàndol d'abusos a l'Església catòlica per encàrrec de la conferència episcopal alemanya. Ara Pfeiffer els pròxims dos anys ha d'investigar l'abast dels abusos i assetjaments sexuals a l'exèrcit alemany.

Les seves conclusions, deia la setmana passada la ministra en un escrit al Parlament, un dia han de garantir que els afectats "es dirigeixin directament als seus superiors o persones de confiança quan siguin coneixedors d'infraccions greus, en comptes de no dir res per una camaraderia mal entesa o per por de represàlies del grup.

A Pfeiffer no l'espera una tasca fàcil. En l'"esborrany de projecte" que ha escrit per a la ministra, s'aventura a fer un pronòstic. Fins ara, diu, "només s'ha conegut la punta de l'iceberg". Descriu els "murs de silenci" que sorgeixen en organitzacions quan les denúncies no prosperen. Això, al seu torn, dissuadeix altres afectats de denunciar. "L'exèrcit es troba possiblement en una situació així".

En primer lloc, el criminòleg vol entretenir-se amb unes mil persones que han denunciat agressions a l'exèrcit; només els últims dos anys hi ha hagut 230 noti-

ficacions de presumpta violència sexual. Pfeiffer ha fixat que pot examinar 500 dels escrits de queixa que han registrat els responsables de Defensa. Ha explicat que des que es va fer públic que duria a terme el projecte d'investigació ha rebut "una allau de correus electrònics d'afectats".

Quan l'informe estigui llest, Pfeiffer vol fer un *tour* durant un any per les casernes i presentar els resultats. Això també serà necessari. A l'exèrcit molts troben que és una mostra de falta de confiança de la seva superior que un home de fora hagi d'explicar les irregularitats.

Pfeiffer reitera que no actua contra l'exèrcit. "Jo busco el bé en l'exèrcit", diu. "També busco les companyies en què no hi ha hagut cap o pràcticament cap abus, ja que a partir d'elles podem deduir com podrien funcionar les coses en un futur en altres llocs".

No és clar si el criminòleg proporcionarà a la ministra l'esperada exculpació →

El Temps

Nova
maqueta

Nous
opinants

Nou
format

Nou
Temps

Ja al teu quiosc

Per fer-te
subscriber entra a
www.eltemps.cat
escriu-nos a
[subscripcions@
eltemps.cat](mailto:subscripcions@eltemps.cat)
o telefona al
902131025.

Us atendrem de
9.00 a 14.00 hores

MÓN CRÒNIQUES GERMÀNIQUES

→ política. Estem en període preelectoral. La ministra no pot esperar solidaritat del soci de coalició: l'SPD la critica durament.

“La senyora Von der Leyen ha de passar de l'autodefensa a donar explicacions”, diu el president de l'SPD i candidat a la cancelleria, Martin Schulz. “Els principis de direcció interns no tan sols han de ser vàlids per als i les soldats. També s'han d'aplicar al Ministeri de Defensa”.

Amb la vista posada en la ministra i els seus tres predecessors de la CDU i la CSU diu Schulz: “Des de fa 12 anys els ministres de Defensa conservadors s'aprofiten de l'exèrcit com un decorat per a les seves ambicions personals. Els soldats i les soldats no s'ho mereixen”. Els socialdemòcrates es plantegen la idea de crear una comissió d'investigació. Per a ells tindria l'encant d'arrossegat els escàndols fins a la fase calenta de la campanya electoral.

A l'edifici berlinès Bendler-Block (segona seu del Ministeri de Defensa) la ministra va intentar amb desesperació fins dijous al vespre mantenir controlada la situació. Primer va ordenar que s'obrissin diligències contra el superior de Franco A. i l'assessor jurídic de l'oficina de les forces armades que el 2014 no va informar el MAD del treball de màster racista.

Des del punt de vista del Ministeri, van incomplir ordres jeràrquiques i aviat hauran d'abandonar els seus càrrecs. El cap de l'oficina de les forces armades, el

tinent general Werner Weisenburger, que va autoritzar la suspensió definitiva de les investigacions, també podria ser víctima dels escàndols.

A la tarda, Von der Leyen va comparèixer davant prop de cent generals i directius civils que havia convocat d'urgència al Ministeri. Tant se val on “serveixen o treballen” els 250.000 membres de l'exèrcit: “és un servei irrenunciable per al nostre país”. Se'ls deu, va dir, reconeixement i agraïment. “Tant de bo”, va dir la ministra, “hagués dit aquestes paraules el cap de setmana en l'entrevista de cinc minuts sobre els extremistes de dreta. Em sap greu no haver-ho fet. Ho lamento”.

Fins ara cap general no havia sentit unes paraules com aquestes de la seva cap. Una disculpa. A tots els va quedar clar fins a quin punt estava esgotada la ministra. També a *Der Spiegel* admet ara que potser va cometre un error.

“El reforç dràstic de la seguretat, des de Crimea fins a Mali passant per l'Estat Islàmic i les grans reformes de la legislatura en l'àmbit del personal, de l'armament, de les finances i de la cibernètica han costat des del primer dia molt d'esforç i molta dedicació”, diu la ministra, “avui m'agradaria que també ens haguéssim preocupat tan aviat i tan sistemàticament de les tendències ocultes d'extrema dreta”. •

Traducció d'Arnau Figueras